

Rzecznik Praw Pacjenta informuje: Prawo do informacji o stanie zdrowia dziecka i dostęp do jego dokumentacji medycznej, w sytuacjach m.in. rozwodu lub rozstania rodziców.

Każdy rodzic ma prawo do uzyskania informacji o stanie zdrowia swojego małoletniego dziecka i jego leczeniu oraz do dostępu do jego dokumentacji medycznej[1].

Z doświadczenia Rzecznika Praw Pacjenta wynika, że w sytuacji na przykład rozwodu albo rozstania rodziców pojawia się wiele problemów związanych z realizacją tych praw.

Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców

Każdy z rodziców dziecka (czyli jego przedstawicieli ustawowych) może wykonywać władzę rodzicielską samodzielnie[2]. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie, jako przedstawiciel ustawy dziecka.

Pomimo tego zdarza się, że jeden z rodziców spotyka się z odmową udzielenia mu informacji o stanie zdrowia dziecka albo dostępu do dokumentacji medycznej.

Taka sytuacja wynika głównie z tego, że dziecko na stałe przebywa tylko z jednym z rodziców bądź rodzice są po rozwodzie lub w związku małżeńskim nigdy nie byli.

Utrudnieniem przy weryfikacji osoby uprawnionej do działania w imieniu małego pacjenta jest też aktualny spór sądowy o władzę rodzicielską – personel medyczny nie ma informacji o jego toku.

Dodatkowo w dokumentacji medycznej małoletniego pacjenta znajduje się wpis nazwiska i imienia (imiona) przedstawiciela ustawowego oraz adres jego miejsca zamieszkania.

W praktyce jednak w dokumentacji medycznej dziecka często wpisywany jest tylko jeden z rodziców, zwykle ten, który obecny jest w chwili wizyty.

Jednemu z rodziców ograniczono wykonywanie władzy rodzicielskiej do współdecydowania w istotnych sprawach dziecka

Rodzic, któremu ograniczono wykonywanie władzy rodzicielskiej do współdecydowania w istotnych sprawach dziecka także ma prawo do uzyskania informacji o stanie zdrowia dziecka i jego leczeniu oraz do dokumentacji medycznej, niezależnie od zgody drugiego z przedstawicieli ustawowych.

Wynika to z faktu, że do istotnych spraw dziecka należą sprawy jego leczenia i rehabilitacji, a decyzja o konieczności udzielenia świadczeń zdrowotnych dziecku może być podjęta przez rodzica dopiero po otrzymaniu stosowanych informacji, w tym tych widniejących w dokumentacji medycznej.

Co zrobić, aby uniknąć tych problemów?

Uprawnienie rodzica do działania w imieniu niepełnoletniego pacjenta, uzyskania informacji o jego stanie zdrowia oraz do dokumentacji medycznej jest oceniane przez personel placówek medyczny na podstawie wpisu dokonanego w dokumentacji medycznej.

Dlatego zalecaną praktyką jest przekazywanie przez rodziców informacji o wszystkich osobach uprawnionych do działania w imieniu dziecka już w chwili pierwszej wizyty w danym podmiocie leczniczym – przychodni, poradni specjalistycznej czy szpitalu. Jest to szczególnie ważne jeżeli przedstawiciele ustanowi noszą inne nazwiska lub toczy się spór o władzę rodzicielską.

Z uwagi na ciążyący na pracownikach podmiotu leczniczego obowiązek ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej dziecka, w razie jakichkolwiek wątpliwości – np. sprzecznego stanowiska matki i ojca

dziecka – nie jest naruszeniem prawa do prywatności rodziców żądanie przez pracownika placówki medycznej przedłożenia orzeczenia sądu w sprawie przyznanego zakresu władzy rodzicielskiej. Takie orzeczenie stanowi bowiem podstawę prawną do działania w imieniu małoletniego pacjenta.

Warto, gdy rodzic, który spodziewa się trudności z uzyskaniem informacji o stanie zdrowia swojego dziecka lub z dostępem do dokumentacji medycznej – np. ze względu na rozwód albo noszenie przez dziecko nazwiska tylko drugiego z rodziców – dysponował kopią takiego orzeczenia.

Innym dokumentem potwierdzającym status rodzica, jako przedstawiciela ustawowego dziecka, będzie odpis urodzenia dziecka wraz z oświadczeniem rodzica wskazującym, że nie doszło do ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej nad małoletnim. Takie oświadczenie musi być też opatrzone własnoręcznym podpisem.

Miejmy na uwadze, że lekarz, pielęgniarka lub inny pracownik podmiotu leczniczego musi mieć pewność co do statusu osoby, która żąda udzielenia informacji o stanie zdrowia i leczeniu dziecka lub dostępu do jego dokumentacji medycznej. Dlatego w razie wątpliwości rodzic musi legitymować się odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi jego status i władzę rodzicielską.

Jeśli pomimo przedstawienia przez rodzica dokumentu potwierdzającego jego status przedstawiciela ustawowego, nadal spotka się odmową udzielania informacji dotyczących stanu zdrowia i leczeniu dziecka i dostępu do jego dokumentacji medycznej warto skontaktować się z Biurem Rzecznika Praw Pacjenta.

Najszybszą formą kontaktu jest ogólnopolska bezpłatna infolinia 800-190-590. Infolinia czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00-21:00, można więc dzwonić także w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Dyżurujący pracownicy Biura na bieżąco prześlą informację o prawach przysługujących rodzicowi, który ma trudność z realizacją swoich uprawnień oraz krokach, jakie powinien podjąć.

Partnerzy rodziców dziecka niebędący biologicznym rodzicem dziecka

Może się zdarzyć, że partnerem matki lub ojca dziecka jest osoba niebędąca biologicznym rodzicem dziecka. W takiej sytuacji osoba ta nie będzie co do zasady uprawniona do wykonywania władzy rodzicielskiej. Powszechnie w orzecznictwie sądowym przyjmuje się, że nie ma możliwości przekazania władzy rodzicielskiej nad małoletnim innej osobie.

Partnerzy rodziców dziecka niebędący jego biologicznym rodzicem mogą jednak uzyskać dostęp do dokumentacji medycznej małego pacjenta i informacje o jego stanie zdrowia.

Zgodnie z przepisami ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta[3] podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną także osobie upoważnionej przez pacjenta. W przypadku dzieci i młodzieży osobą reprezentującą małoletniego pacjenta jest przedstawiciel ustawowy – rodzic.

Można więc przyjąć, że biologiczny rodzic dziecka – przedstawiciel ustawowy może oznaczyć, jako osobę upoważnioną do otrzymywania dokumentacji medycznej młodego pacjenta właśnie swojego życiowego partnera.

Tak samo w przypadku prawa pacjenta do informacji. Zgodnie z przepisami przedstawiciel ustawowy pacjenta – w naszym przypadku rodzic dziecka – mają prawo do wyrażenia zgody na udzielenie informacji innym osobom np. swojemu partnerowi[4].

Podstawa prawna:

[1] art. 9 ust. 2 i art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

[2] art. 98 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy

[3] art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

[4] art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

źródło: <http://www.bpp.gov.pl>